

2019-01-25

BILAGA 3.3

tillhörande Bilaga 3 MKB i ansökan om
förlängd koncession för Stornorrfor-
Hjalta

Alternativutredning

Svenska kraftnät har identifierat två alternativa sträckningar, Alternativ A och Alternativ B, till den befintliga ledningen, se figur 1 och figur 2. Bedömningarna har gjorts utifrån Svenska kraftnäts bedömningsgrunder, se Bilaga 3.1.

1 Bebyggelse och boendemiljö

1.1 Beskrivning

1.1.1 Alternativ A

Inom korridoren, se figur 1 och figur 2, finns uppskattningsvis omkring 170 bostadshus. Dessa byggnader finns bland annat i Gräsmyr, Tjärnmyrbäcken, Västergissjö, Östansjö, Flärke, Bölen, Nyåkersberg, Ön och Hjalta.

1.1.2 Alternativ B

Inom korridoren, se figur 1 och figur 2, finns uppskattningsvis omkring 290 bostadshus. Dessa byggnader finns i bland annat Brån, Vännäs, Brattsbacka, Trehörningsjö, Björna, Mellansel och Nässeforsen.

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 010 475 80 00
FAX 010 475 89 50

1.2 Konsekvenser

1.2.1 Alternativ A

Val av Alternativ A innebär intrång i flertalet bebyggda miljöer. Den direkta påverkan på boendemiljön bedöms vara negativ.

För de byggnader som uppskattas ligga nära en tänkt linje inom korridoren finns risk att förhöjda värden på det magnetiska fältet kan komma att uppstå.

Under byggskedet kan det uppkomma tillfälliga störningar från maskiner och transporter.

Alternativets påverkan och konsekvenser på bebyggelse och boendemiljö bedöms som måttliga under byggskedet och som små-måttliga under både drift- och underhålls-skedet.

1.2.2 Alternativ B

Påverkan och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

2 Landskapsbild

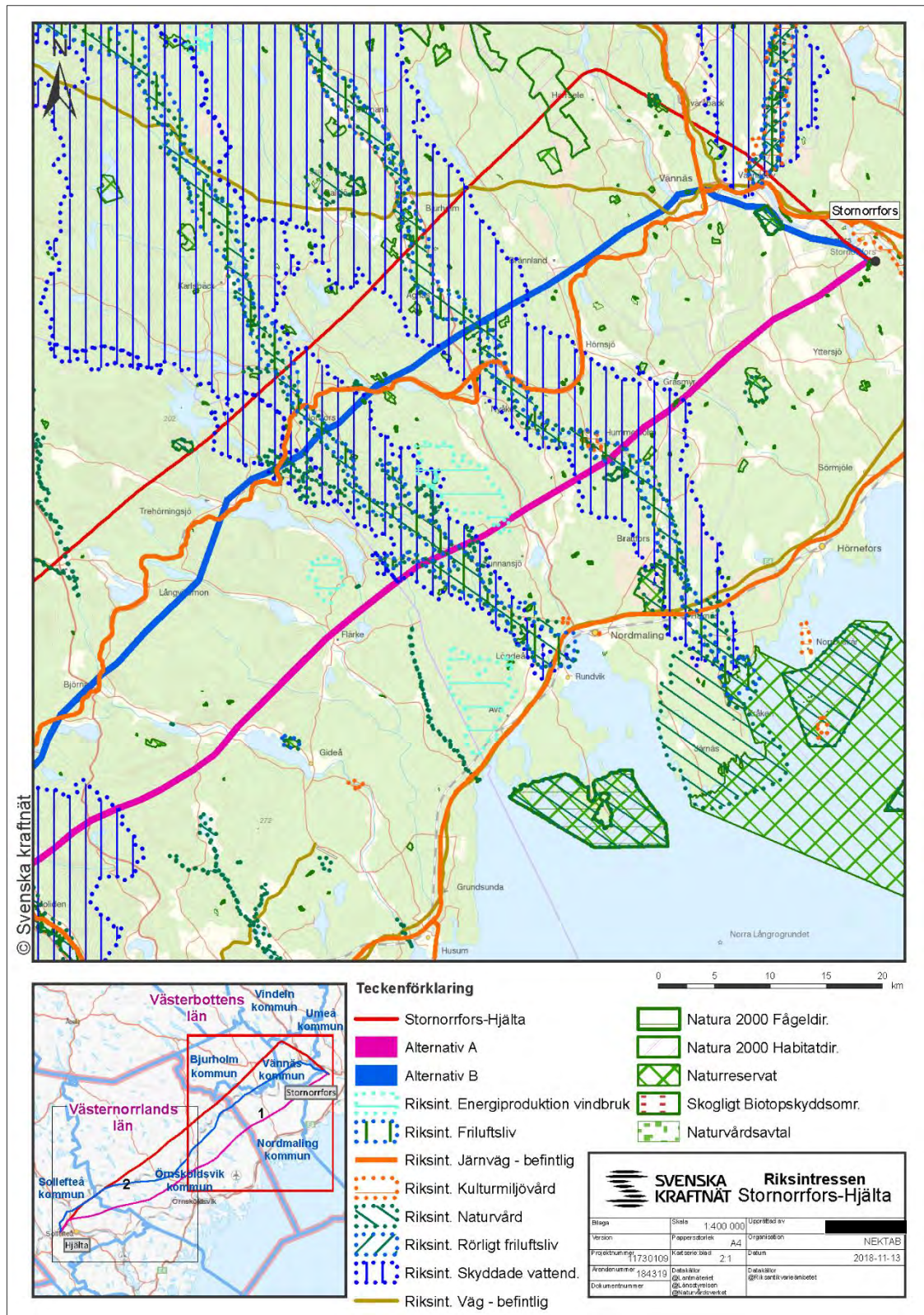
2.1 Beskrivning

2.1.1 Alternativ A

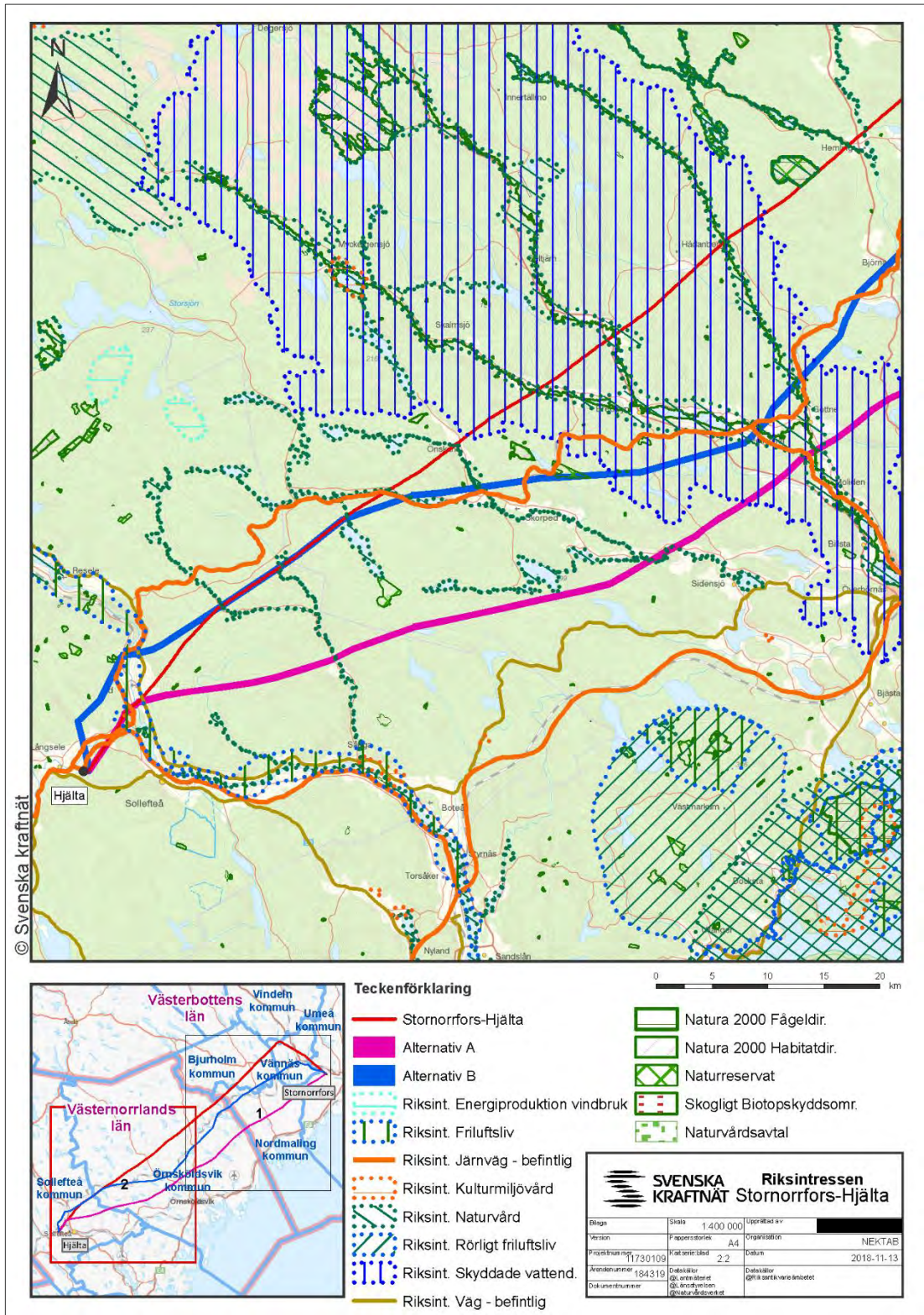
Likt den befintliga ledningen sträcker sig detta förslag genom en tämligen kuperad terräng som domineras av gran- och tallskogar med inslag av våtmark. Korridoren korsar större vattenpassager såsom Umeälven, Öreälven, Lögdeälven, Gideälven, Moälven, Ångermanälven och Faxälven. Dalgångarna omges av odlingslandskap med samlad bebyggelse.

2.1.2 Alternativ B

Korridoren går genom samma landskap som Alternativ A.

Figur 1. Norra delen. Riksstyrelsen och områden skyddade enligt 7 kap. miljöbalken.

Figur 2. Södra delen. Riksdirektionen och områden skyddade enligt 7 kap. miljöbalken.

2.2 Konsekvenser

2.2.1 Alternativ A

Byggandet av en ny ledning skulle innebära ett nytt intrång i landskapet. En luftledning påverkar landskapet genom stolpar och trädfräa ledningsgator och under byggskedet skulle det kunna uppkomma tillfälliga störningar av maskiner och transporter. Bredden på ledningsgatan och stolparnas höjd har betydelse för ledningens påverkan på landskapsbilden.

En ny ledning skulle innebära ett nytt inslag i landskapet vilket kan skapa både visuell störning och oro hos berörda invånare.

Alternativets påverkan på landskapsbilden bedöms som måttlig under byggskedet och konsekvenserna bedöms som måttliga. Under både drift- och underhållsskedet bedöms alternativets påverkan som måttlig och konsekvenserna som små-måttliga.

2.2.2 Alternativ B

Påverkan och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

3 Naturmiljö

3.1 Beskrivning

3.1.1 Alternativ A

Naturmiljö

Korridoren berör Sörforsdammen, Öreälven, Lögdeälven och Moälven som är Natura 2000-områden utpekade enligt Art- och habitatdirektivet (SCI). Alla områden förutom Sandforsdammen är även utpekade som riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § Miljöbalken. Se figur 1 Och 2.

Korridoren berör ca 30 nyckelbiotoper, 4 biotopskydd och 7 våtmarksobjekt som inom ramen för den nationella våtmarksinventeringen (VMI) bedömts hålla vissa eller högre naturvärden, se figur 1–4.

Vattenområden

Utöver ovan listade vattenmiljöer passerar korridoren ett flertal sjöar, älvar, vattendrag och vattenområden som omfattas av strandskyddsbestämmelser, se figur 3 och figur 4.

3.1.2 Alternativ B

Naturmiljö

Korridoren berör samma Natura 2000-områden och områden utpekade som riksintresse för naturvård som Alternativ A, se figur 1 och 2.

Korridoren berör naturreservaten Brångsjön, Kronberget, Hundtjärnliden, Trehörningen och Kvarnhusberget, se figur 1 och 2.

Korridoren berör 35 skogliga nyckelbiotoper, 6 biotopskydd och 10 våtmarksobjekt som inom ramen för den nationella våtmarksinventeringen (VMI) bedömts hålla vissa eller högre naturvärden, se figur 1–4.

Vattenområden

Utöver ovan listade vattenmiljöer passerar korridoren ett flertal sjöar, älvar, vattendrag och vattenområden som omfattas av strandskyddsbestämmelser, se figur 3 och figur 4.

3.2 Konsekvenser

3.2.1 Alternativ A

Naturmiljö

Alternativet skulle innebära ny och direkt påverkan på skyddade områden, övriga utpekade naturmiljöområden och opåverkade skogsområden i samband med avverkning och byggande av ny ledning och påverkan på den befintliga ledningens ledningsgata om den skulle rivas för att ersättas av alternativ korridor. Naturmiljön kommer med tiden anpassas till de förutsättningar som råder men denna process tar relativt lång tid.

Alternativets påverkan på naturmiljön bedöms som måttlig till stor under byggnation och konsekvenserna bedöms som måttliga till stora. Under både drift och underhåll bedöms alternativets effekt som liten och konsekvenserna bedöms som små. Vissa arter kan dock dra nytta av den miljö som en ledningsgata medför och den kan på sikt få positiva effekter lokalt.

Vattenområden

Alternativet bedöms inte påverka syftet med strandskyddet negativt. Alternativet bedöms inte heller medföra någon negativ påverkan på de naturintressen eller limnologiska förhållanden som finns i vattendrag utmed sträckningen. Generellt bedöms påverkan i dessa områden som obetydlig till liten och konsekvenserna bedöms som obetydliga.

3.2.2 Alternativ B

Påverkan och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

4 Kulturmiljö

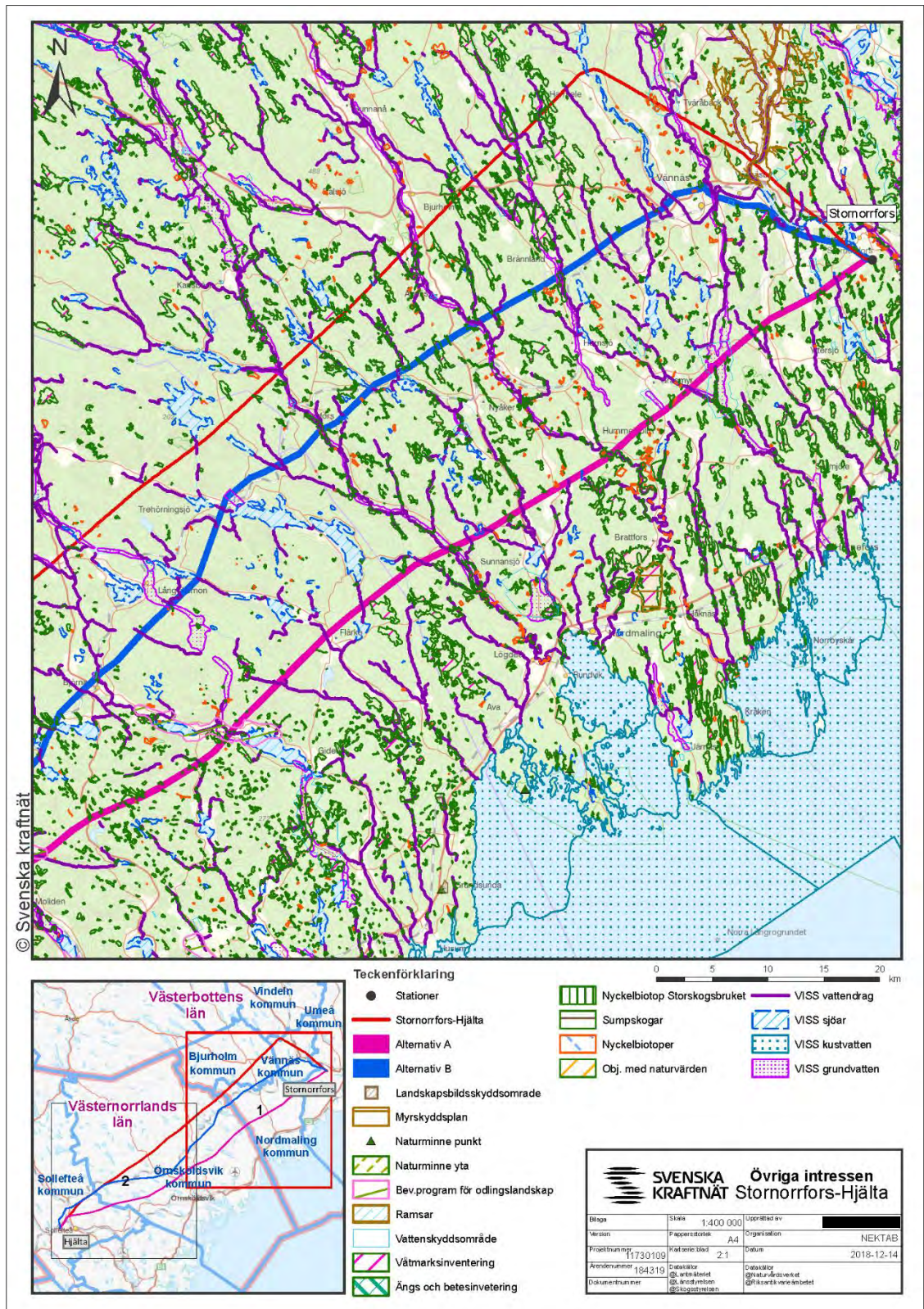
4.1 Beskrivning

4.1.1 Alternativ A

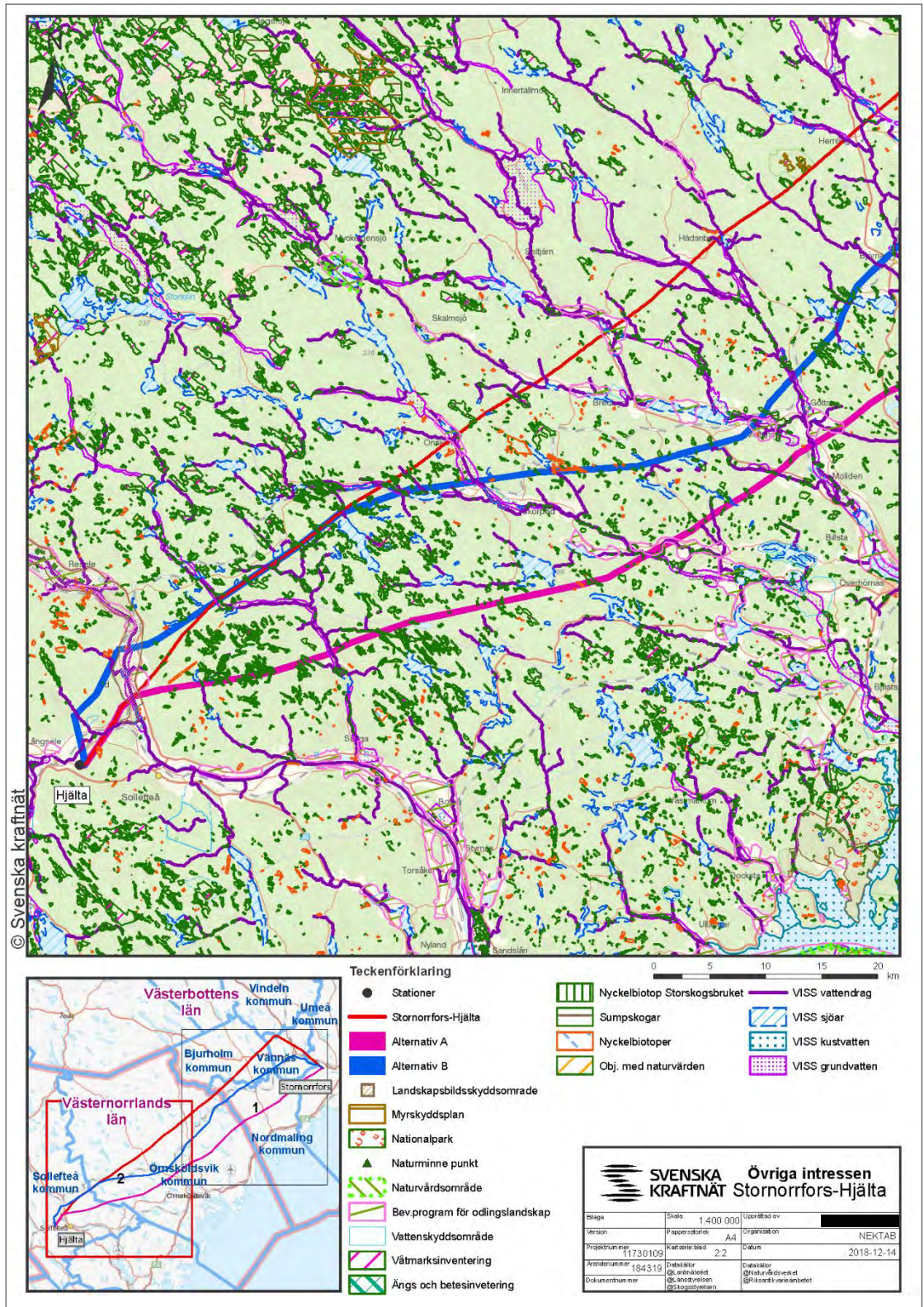
Korridoren passerar genom riksintresseområdet Österåsen, se figur 1 och figur 2. Korridoren passerar även genom tre områden som är med i bevarandeplan för odlingslandskapet i Västernorrlands län, se figur 3 och figur 4. Området utefter Ångermanälvens dalgång i Resele är ett landskapsbildskyddsområde som passeras av korridoren, se figur 3 och figur 4. Ett antal fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar ligger inom korridoren, se figur 5 och figur 6.

4.1.2 Alternativ B

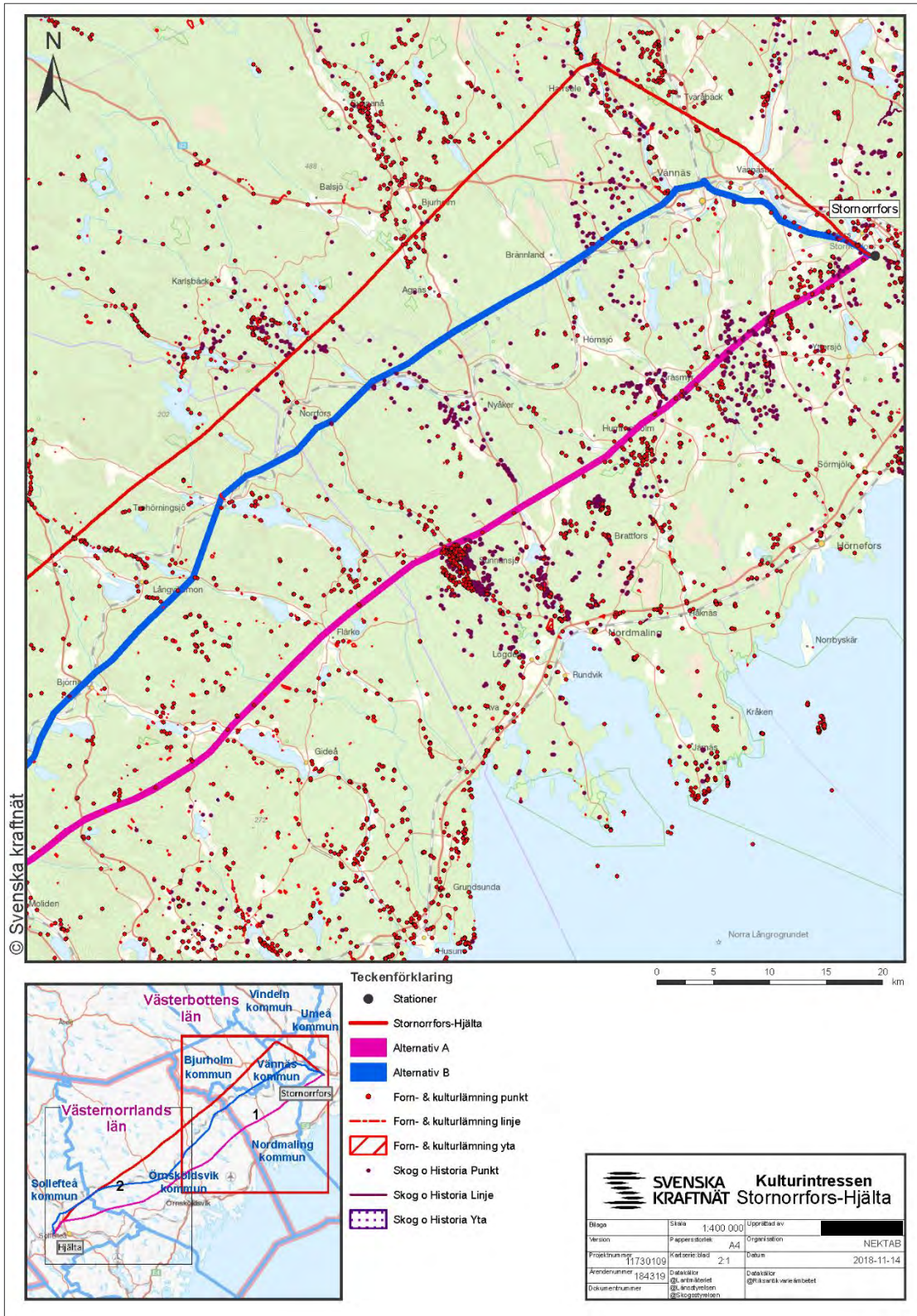
Korridoren passerar genom ett område som är med i bevarandeplan för odlingslandskapet i Västernorrlands län, se figur 5 och figur 6. Området utefter Ångermanälvens dalgång i Resele är ett landskapsbildskyddsområde som passeras av korridoren. Ett antal fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar ligger inom korridoren.

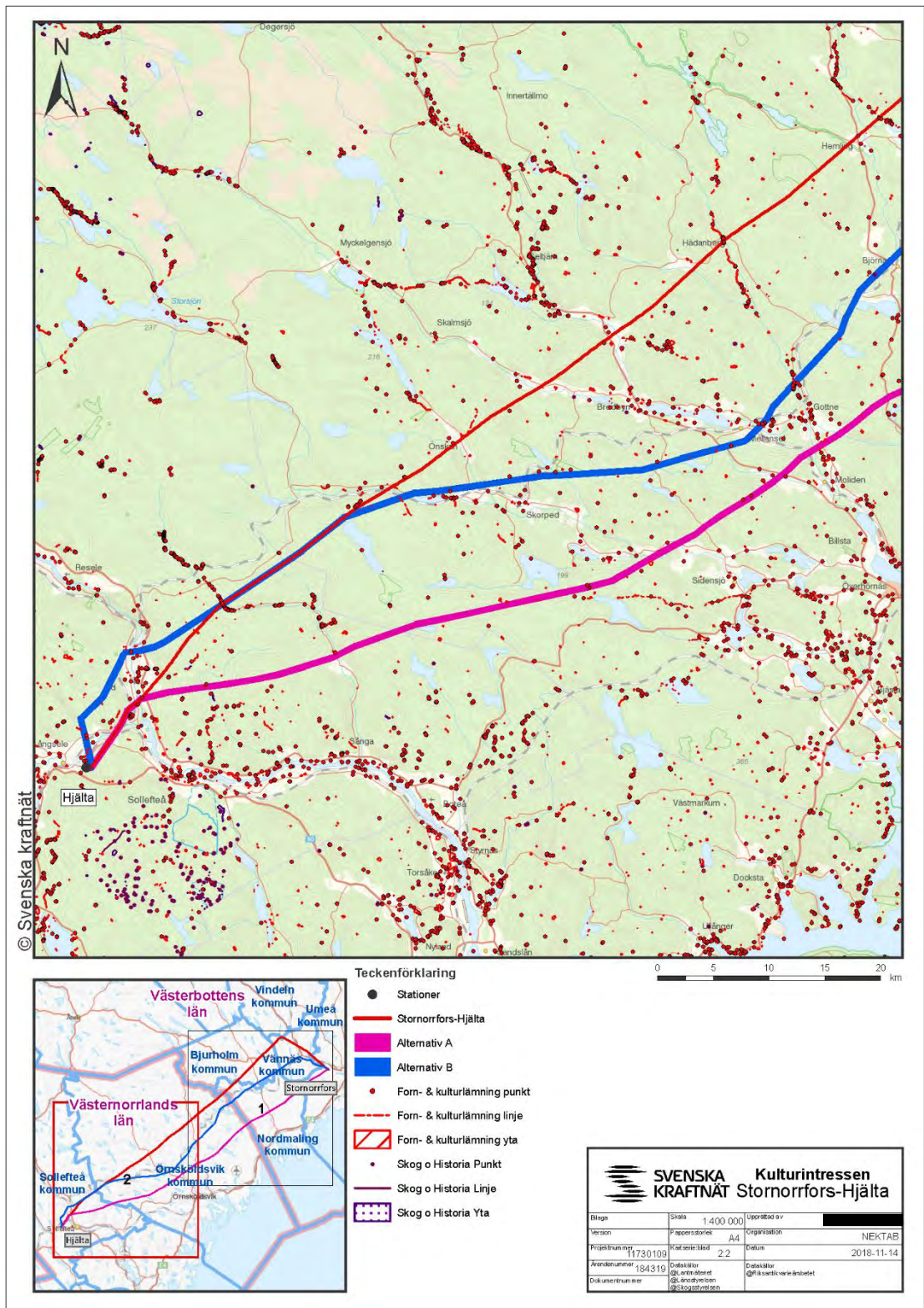
Figur 3. Norra delen. Övriga naturmiljöintressen.

Figur 4. Södra delen. Övriga naturmiljöintressen.

Figur 5. Norra delen. Kulturmiljöintressen.

Figur 6. Södra delen. Kulturmiljöintressen.

4.2 Konsekvenser

4.2.1 Alternativ A

En ny sträckning skulle innebära nya intrång i form av en ny ledningsgata som tar mark i anspråk och som även utgör ett nytt visuellt inslag i riksintresset för kulturmiljövärd och i det övriga öppna kulturhistoriska landskapet. Kraftledningen kan bidra till ett urbant intryck i kulturlandskapet vilket påverkar upplevelsen av kulturmiljön. Alternativets påverkan på kulturmiljöer under byggskedet bedöms som måttliga och även konsekvenserna bedöms som måttliga. Alternativets påverkan på kulturmiljöer under drift- och underhållsskedet bedöms som små och konsekvenserna bedöms som små.

Alternativet skulle innebära en negativ påverkan på kulturhistoriska miljöer kring fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar både i samband med rivning av den befintliga ledningen och vid uppförandet av den nya. Alternativets påverkan på fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar bedöms som liten-obetydlig och konsekvenserna bedöms som obetydliga.

4.2.2 Alternativ B

Påverkan och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

5 Rekreation och friluftsliv

5.1 Beskrivning

5.1.1 Alternativ A

Korridoren passerar genom Öreälven, Lögdeälven och Övre Ådalen som är områden som är av riksintresse för friluftslivet, se figur 1 och 2. Aktiviteter kring Öreälven och Lögdeälven är bland annat fritidsfiske, paddling, vandring, ridning och terrängcykling längs leder.

5.1.2 Alternativ B

Förutsättningarna för korridoren är desamma som för Alternativ A.

5.2 Konsekvenser

5.2.1 Alternativ A

En ny ledning skulle utgöra ett nytt inslag i omgivningarna och utgör därmed större visuell och direkt påverkan på upplevelsen av platsen än befintlig ledningsgata. En kraftledning hindrar ingen från att vistas i skog och mark men den kan bidra till en visuell störning som kan medföra att landskapet och upplevelsen av ostördhet blir påverkad på ett negativt sätt. Under byggskedet kan området tillfälligt bli otillgängligt. Däremot kan en ledning utgöra en hjälp för orientering i området vid till exempel promenader.

Alternativets påverkan på rekreation och friluftsliv bedöms som liten under byggnation och drift och underhåll och konsekvenserna bedöms som små.

5.2.2 Alternativ B

Påverkan och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

6 Rennäring

6.1 Beskrivning

6.1.1 Alternativ A

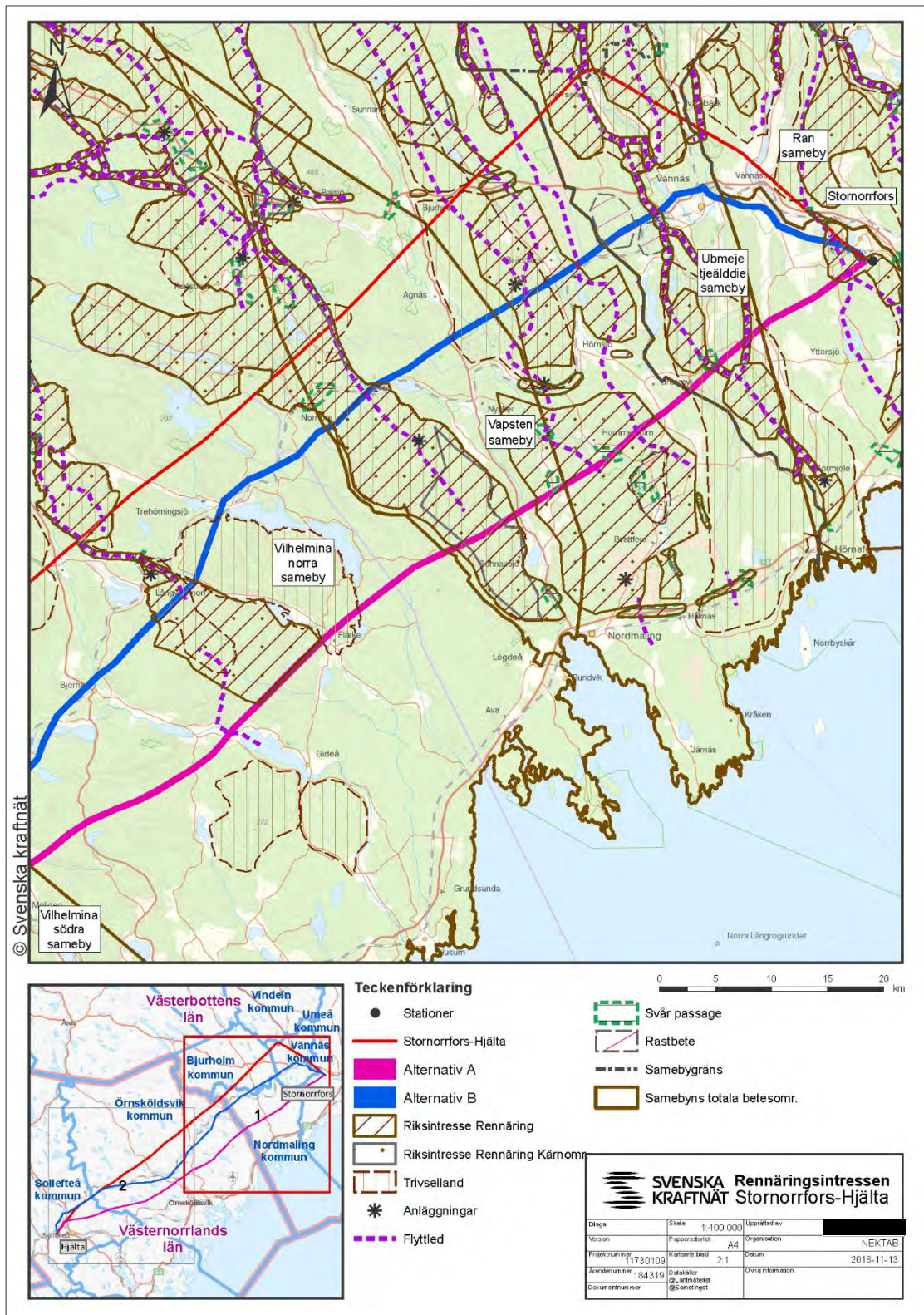
Korridoren ligger inom samma samebyar som befintlig ledning.

Korridoren berör 5 trivselland, 3 svåra passager, 6 flyttleder och 1 uppsamlingsområde, se figur 7 och 8. Stora delar av korridoren ligger inom riksintresse för rennäringsen enligt 3 kapitlet 5 § miljöbalken.

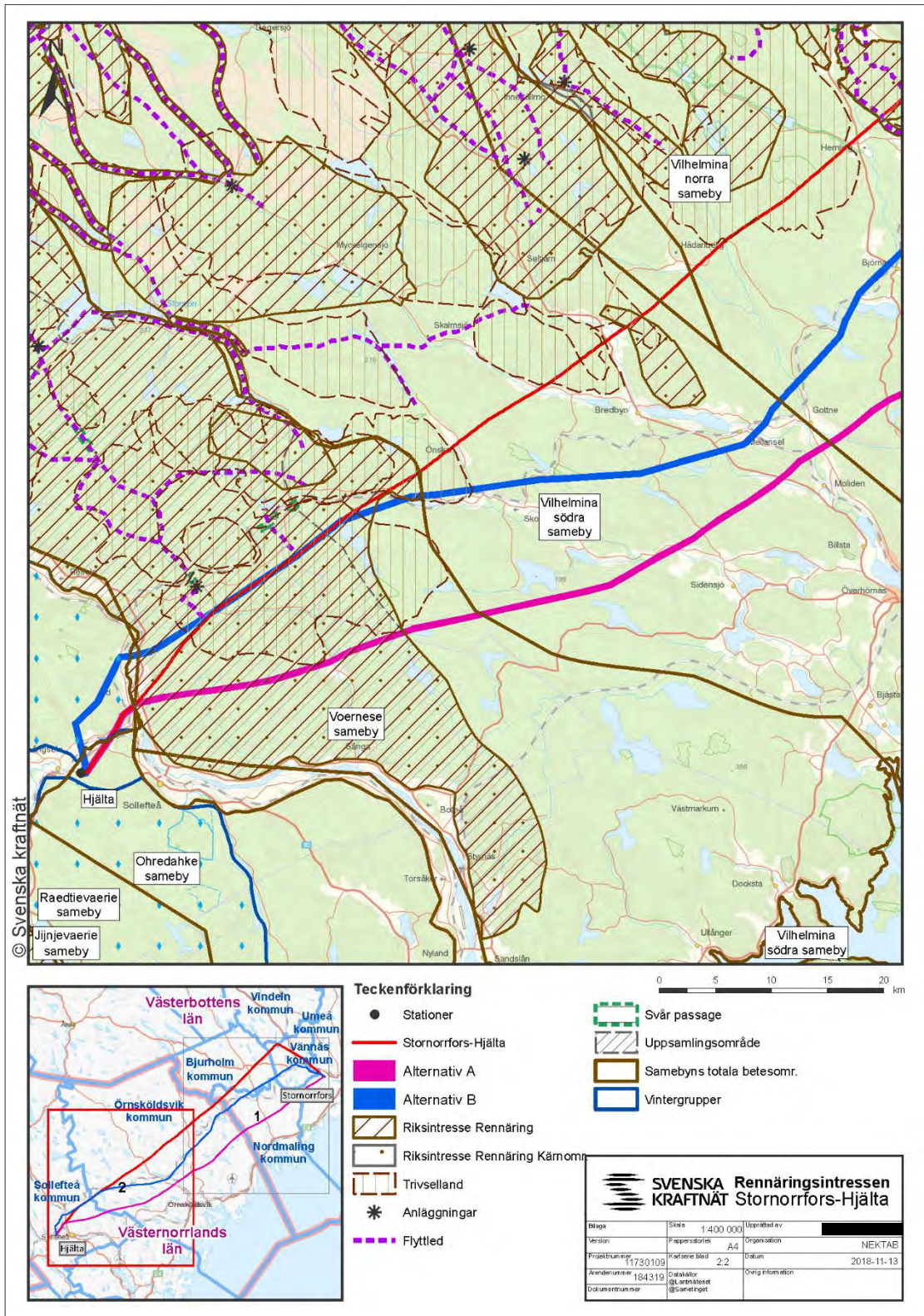
6.1.2 Alternativ B

Korridoren ligger inom samma samebyar som befintlig ledning.

Korridoren berör 7 trivselland, 1 svår passage, 7 flyttleder, 1 rastbetesområde och 1 uppsamlingsområde, se figur 7 och 8. Stora delar av korridoren ligger inom riksintresse för rennäringsen enligt 3 kapitlet 5 § miljöbalken.

Figur 7. Norra delen. Rennäringens intressen.

Figur 8. Södra delen. Rennäringens intressen.

6.2 Konsekvenser

6.2.1 Alternativ A

Alternativet skulle innebära ny och direkt påverkan på betesområden i samband med avverkning och byggande av ny ledning och skulle även medföra ytterligare fragmentering av betesmark.

Påverkan av en ny luftledning på rennäring sker under byggfasen i form av avverkning, ökad mänsklig närvaro och förhöjda ljudnivåer liksom tillfällig nedsättning av markens värde som betesmark. Under driftskedet kan påverkan uppstå i samband med underhållsåtgärder eller som öppet skogsfritt stråk.

Alternativets påverkan på rennäringen bedöms som måttlig både under byggskede och under drift och underhåll och konsekvenserna bedöms som måttliga.

6.2.2 Alternativ B

Påverkan från och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

6.3 Kumulativa effekter

För en sameby måste varje intresse, verksamhet och exploatering ses i ett sammanhang och hur dessa tillsammans påverkar rensköteln. Rennäringen har ett beroende av flexibilitet vad gäller betesmarker och flyttleder. Denna flexibilitet kan påverkas av olika exploateringsintressen, klimatförändringar eller rovdjurstryck som sammantaget leder till svårigheter för samebyn att bedriva sin näring det vill säga kumulativa effekter. Varje nytt intrång i betesmarkerna innebär att möjligheten till flexibilitet minskar och ger merarbete för renskötarna. En ny ledning innebär ett nytt markintrång och ytterligare fragmentering av mark för rennäringen.

7 Markanvändning och infrastruktur

7.1 Beskrivning

7.1.1 Alternativ A

Skogsmark dominerar längs korridoren som löper långa sträckor genom långsträckta skogslandskap där gran- och tallskogar är de dominerande skogsslagen.

Korridoren passerar ett antal grundvattenområden och ett vattenskyddsområde, se figur 3 och figur 4.

Korridoren korsar riksintresse järnväg fyra gånger och riksintresse väg en gång, se figur 1 och figur 2. I övrigt passeras regionnätsledningar och mindre vägar. Korridoren går parallellt med Svenska kraftnäts 400 kV-ledning Svartbyn-Hjälta hela sträckan.

7.1.2 Alternativ B

Korridoren går genom samma landskap som Alternativ A.

Korridoren passerar ett antal grundvattenområden och fyra vattenskyddsområden, se figur 3 och figur 4.

Korridoren korsar riksintresse järnväg 15 gånger och riksintresse väg tre gånger, se figur 1 och figur 2. I övrigt passeras regionnätsledningar och mindre vägar. Alternativet går i huvudsak parallellt med Vattenfalls och Trafikverkets regionnätsledningar. I cirka 15 kilometer går alternativet i samma sträckning som den sökta ledningen Stornorr-fors-Hjälta och i cirka 13 kilometer parallellt med tre av Svenska kraftnäts andra ledningar.

7.2 Konsekvenser

7.2.1 Alternativ A

Alternativet innebär att ny jordbruks- och skogsmark skulle behöva tas i anspråk för byggande av ny ledning. En ny ledning innebär att produktionsmark skulle tas i anspråk. Konsekvenserna under byggskede, drift och underhåll bedöms dock som små.

Alternativet bedöms inte påverka vattenskyddsområden, grundvatten eller syftet med strandskyddet då dessa skulle gå att undvika i detaljprojektering och vid placeringen av stolpar. Generellt bedöms påverkan i dessa områden som obetydlig till liten och konsekvenserna bedöms som obetydliga.

Alternativets påverkan på riksintresse järnväg och vägar skulle ske under anläggningskedet med tillfällig störning och minskad framkomlighet. Under drift bedöms en ny ledning inte medföra några hinder. En ny lednings påverkan på infrastruktur bedöms som liten under både drift och underhåll och konsekvenserna bedöms som små. Under byggskedet bedöms påverkan som måttlig och konsekvenserna som måttliga.

7.2.2 Alternativ B

Påverkan från och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

8 Planförhållanden

8.1 Beskrivning

8.1.1 Alternativ A

Korridoren berör samma kommuners översiktsplaner som den befintliga ledningen, se avsnitt 6.10 Planförhållanden i Bilaga 3 Miljökonsekvensbeskrivning, förutom Vännäs kommun. I östra delen av Örnsköldsviks kommun går korridoren genom ett område som i översiktsplanen pekats ut som vindkraftsområde.

8.1.2 Alternativ B

Korridoren berör samma kommuners översiktsplaner som Alternativ A.

I sydvästra delen av Vännäs kommun, i södra delen av Bjurholms kommun och i norra delen av Nordmalings kommun går korridoren genom områden som i dessa översiktsplaner pekats ut som vindkraftsområde.

8.2 Konsekvenser

8.2.1 Alternativ A

En ny 400 kV-ledning skulle ha en negativ påverkan på den kommunala planeringen och en alternativ ledningsgata skulle innebära att ändringar behöver göras av detaljplaner som berörs av en ny sträckning. Alternativets påverkan bedöms som liten och konsekvenserna bedöms som små.

8.2.2 Alternativ B

Påverkan från och konsekvenserna av alternativet är desamma som för Alternativ A.

9 Tidsbegränsad påverkan under byggskedet

I ett byggskede uppstår tillfällig och tidsbegränsad störning för närboende och besökare till området och för de växter och djur som finns i närheten. Störning uppstår främst i form av buller, vibrationer, damning och grumling av vattendrag.

Under byggtiden finns alltid en förhöjd risk att föroreningar uppstår (exempelvis spill vid tankning eller läckage från uppställda maskiner). Befintliga markföroreningar kan komma att påverkas så att de sprids till omgivande mark och vatten.

Vid anläggande av en ny kraftledning skulle nya markområden komma att tas i anspråk inom den nya stäckningen och för de byggvägar som ledningen kommer att kräva. Vid anläggande av en ny ledning kommer den befintliga ledningen att rivas. Påverkan på markområdena vid rivning av befintlig ledning blir lika omfattande som vid nybyggnation då stolpar och ledningar rivs och fundament och jordlinor ska grävas upp och byggvägar återställas.

10 Referenser

Bjurholms kommun (2010) Vindkraft i Umeåregionen. Tillägg till översiktsplan (2018-11-16): <http://www.bjurholm.se/Sve/Filarkiv/Filarkiv%20BoBygga/Till%C3%A4gg%20till%20%C3%B6versiktsplan%20Vindkraft%20i%20Ume%C3%A5regionen.pdf>

Nordmalings kommun (2010) Vindkraft i Umeåregionen. Tillägg till översiktsplan (2018-11-16): http://www.nordmaling.se/Sve/Filarkiv/Nyheter/Nordmaling_Vind_20091210.pdf

Vännäs kommun (2010) Vindkraft i Umeåregionen. Tillägg till översiktsplan (2018-11-16): https://vannas.se/Sve/Filarkiv/Kommunstyrelsen/Planer%20m%C3%A5l%20reglementen/V%C3%A4nn%C3%A4s_Vind_20091126.pdf

Örnsköldsviks kommun (2008) Vindkraft i Örnsköldsvik. Tillägg till översiktsplan 2007 för Örnsköldsviks kommun (2018-11-16): <http://www.ornskoldsvik.se/download/18.5bc959df137e33e236354d/1354915905819/%C3%96versiktsplan+Vindkraft+antagen+lagakraft.pdf>